

TRÙNG DƯƠNG

Buổi sáng ở đảo

BỮI SÁNG Ở ĐẢO

Trùng Dương

VĂN số 170 & 171
15-01-1971

buổi sáng ở đảo

Trùng Dương

*Bìa: **M.P.C***

Nguồn: Internet

*Trình bày: **Muôn Phương***

Muôn phương góp lại, trả về muôn phương

buổi sáng ở đảo

TRÙNG DƯƠNG

KHI NGƯỜI ĐÀN BÀ TRỞ
THÀNH MỘT KHỐI THỊT
chảy dài trắng muốt dịu dàng chờ đợi
trong vòng tay hắt, thốt nhiên có tiếng
chuông điện thoại reo vang, xé rách
không gian yên tĩnh của đêm, xóa đi thứ
âm thanh rì rào của biển cả hòa với tiếng
reo của rặng phi lao viền bọc quanh hòn
đảo nhỏ. Chưa bao giờ tiếng chuông điện
thoại nghe lại chát chúa như vậy. Người
đàn bà nghiêng mặt về phía chiếc máy
đặt trên mặt bàn ngủ, bên cạnh chiếc đèn
đọc sách và cái gạt tàn thuốc bằng đất
nung. Tiếng chuông dứt. Im lặng. Rời lại

réo lên lần thứ hai. Nàng đưa mắt nhìn hần. Hần buông một tiếng rửa thắm, rồi xoay người với tay cầm ống nghe lên. Tiếng nhắc máy lách cách khô khan cắt ngang hồi chuông thứ ba.

– A lô! Cái gì vậy? Thằng nào gọi thế? Biết bây giờ là mấy giờ rồi không hả?

Âm thanh giọng nói từ đầu dây bên kia nghe ào ào, không rõ. Nhưng nàng nhận thấy nét mặt của chồng biến đổi từ cau có gắt gỏng sang nghiêm trang. Cú điện thoại bất thường đó hẳn có liên quan đến một chuyện không thường.

– Hả? Cái gì? (...) Sao lại để chuyện đổ xảy ra cho được? Các chú biết phải làm gì rồi chứ? (...) Sao tội nó điên quá vậy? Được... được! Cứ thế mà làm cho tôi. Chúng nó chưa thể dời đảo ngay đêm nay được đâu! Ba thằng cả thầy? Chính

trị hay thường phạm?... Chú báo ngay cho bên Hải đăng biết rồi phải một tiểu đội qua bên đó hộ tôi ngay đêm nay, hầu cạnh chừng ngả đó. (...) Các chú thiệt đáng tội lắm đó, nghe không! Ba thằng trốn đi mà không ai biết thì lạ thật!? Phải làm sao thọt được tụi nó, sống chết mặc kệ. Tuần tới ổng ra thăm đảo rồi. Không thể để chậm trễ được đâu! Phải bắt lại cho kỳ được! (...) Thôi được. Cứ thế mà thi hành. Sáng sớm mai tôi sẽ qua bên đó sớm. (...)

Hắn mắc ống nghe vào máy, rút một liều thuốc trong bao thuốc trên bàn, quẹt lửa châm hút, rồi nằm xuống bên nàg, nét mặt đăm chiêu.

Người đàn bà đã kéo tấm mền lên ngang ngực, nãy giờ vẫn theo dõi những biến chuyển trên khuôn mặt chồng, nhờ ánh sáng của ngọn đèn ngủ trên bàn vừa

được bật lên ở câu đối đáp thứ hai của cuộc điện đàm. Người chồng vẫn im lặng bất động. Trong căn phòng nhỏ chỉ có ánh tay mặt của hắn cử động trong động tác đưa điều thuốc lên môi rồi hạ xuống trên ngực, và sự chuyển động vô tư của từng sợi khói mỏng. Một lát, hắn bảo nàng:

– Từ mai em hạn chế những buổi đi tắm biển sáng sớm cũng như chiều tối, cho đến khi nào tóm được ba tên khốn kiếp kia lại đã. Bằng không gọi thằng tài xế nó đưa đi, chứ đừng đi một mình. Sao tụi nó ngốc thế không biết. Đợi cho ổng ra thăm đảo xong rồi muốn vượt ngục thì vượt... Mình sẽ có nhiều thì giờ hơn để vờn chúng nó cho đến khi nào tụi nó mệt lử đã... Có phải chúng có thêm ít ngày tự do sống chui sống nhủi không! Hừ...

Nàng không đáp lời chồng. Cảm xúc của nàng thật lộn xộn dù bề ngoài nàng vẫn không tỏ một mảy may phản ứng gì. Trong trí nàng bây giờ là hình ảnh của từng bày tội phạm xếp hàng ba đi như những đoàn âm binh mà nàng vẫn gặp mỗi sáng khi họ rời các trung tâm đi làm việc trên núi, trong rừng hay ngoài vịnh và buổi chiều họ lại từ các nơi đó trở về các trung tâm cùng với một tốp lính có bông súng. Như những đoàn âm binh. Nàng lăm bắm một mình. Với nàng, hòn đảo này là một cõi âm hoàn toàn.

Tiếng người chồng như rít lên làm nàng rung mình:

– Chuyến này mà anh tóm được bọn nó, chắc chắn sẽ có thằng tan xương!

Nói xong, hắn liệng mẩu thuốc vào bức vách đối diện. Những tia lửa nhỏ bật

ra tung tóe và mẩu thuốc rơi xuống nằm bất động với một đốm hồng ở một đầu trên sàn nhà lát gạch hoa trắng đen lâu đời nên chỗ lồi chỗ lõm. Xong, hẩn tắt đèn, chuỗi mình xuống giường. Một lát, nàng đã nghe tiếng chồng thở đều.

Trong bóng tối của căn phòng, nàng nằm ngửa mặt nhìn lên trần nhà cao quét vôi trắng, đôi mắt ráo hoảnh. Trong im lặng, đoàn âm binh tiếp tục đi, đi và đi. Trên các triền núi trọc đầy những sỏi đá vây bọc hòn đảo nhỏ, ba tên âm binh chạy bâng lảng. Tất cả đều câm lặng. Họ là những ai? Nàng không cần biết. Nhưng mơ hồ nàng cảm thấy gần gũi với họ. Khi chồng nàng đặt bàn tay ngái ngủ lên hông nàng, rồi lần xuống bên dưới lớp mền nàng đang đắp trên mình trần, nàng hiểu rằng tại sao nàng cảm thấy gần gũi với ba gã đang tìm đường lần ra

khỏi kiếp âm binh kia. Nàng bắt gặp rằng mình cắn chặt vào nhau khi chồng nàng vào sâu trong nàng nghe đau đớn như lần đầu tiên biết mình không còn là con gái và đang dần trở nên đàn bà. Nước mắt nàng chột ứa ra. Người chồng, suốt từ lúc nhập cuộc cho đến khi chấm dứt, không nói, không hay biết gì...

* * *

Nàng thức dậy lúc đó đã chín giờ. Người chồng đã đi. Nàng cảm thấy làn da hai bên thái dương cứng cứng, đầu hơi nặng. Nàng nhớ ra đêm qua mình đã khóc. Nước mắt chảy xuống hai bên thái dương, thấm vào tóc và khô tại những chỗ đó. Lâu lắm rồi nàng mới khóc như thế. Nàng cũng không hiểu tại sao mình lại khóc nữa. Nàng không còn trẻ, nhưng

ba mươi tuổi chưa thể gọi là già. Nàng lại chưa có một đứa con nào. Đó cũng là điều làm nàng đau khổ không ít. Người đàn bà chưa có con, chưa phải là đàn bà đích thực. Nàng thèm có một đứa con quá. Hồi nàng mới lấy chồng, nàng còn đang bận học. Nàng muốn học cho xong cái cử nhân luật. Hồi đó nàng thấy chưa cần có con vội. Rồi chồng nàng được cử ra coi tù ngoài này. Nàng nghiên cứu thêm về môn Phạm tội học, hy vọng giúp được chồng phần nào. Chính vì vậy mà những xung khắc nho nhỏ hồi hai người mới lấy nhau đã được dịp phóng đại ra, trở nên quyết liệt hơn. Chồng nàng thường nói:

– Em bị sách vở mê hoặc, lý tưởng không đâu! Bọn tù là bọn mà ta không nên nương tay với chúng, nhất là bọn tù chính trị. Đồng ý họ cũng là người,

nhưng là thứ người bị xã hội gạt ra ngoài, quản thúc, bị tước đoạt tự do. Chính ở cái điểm không còn tự do ấy, họ không còn cái quyền đứng ngang với con người nữa. Đó là một hình phạt mà họ phải suy ngẫm để đừng tái phạm! Thôi, thôi... em đừng đem sách vở ra nói với anh nữa! ...

Nàng dần dần khám phá ra một điều đau đớn; chính người chồng thân yêu của nàng đã mang thực tế như một cái xe hủ lô ủi nát hết những gì gọi là cao đẹp mà nàng vẫn nuôi dưỡng. Nàng bắt đầu xa cách chồng, xa cách cả những sách vở đã mở cho nàng thấy một thế giới tốt đẹp, một xã hội trong đó con người dù lầm lạc, dù tàn ác vẫn có cơ hội trở nên tốt lành. Nàng không thể đem những điều đã trở thành ảo tưởng đối với nàng để truyền dạy lại cho lũ sinh viên. Dầu sao, nàng đã nghĩ đến chuyện ly dị chồng, tìm

một việc làm, và sống lấy cuộc sống của mình. Lý do không còn chỉ là cái có...

Vậy mà từ hôm ra đây thăm chồng đến nay đã non một tháng, nàng vẫn chưa đề cập đến chuyện ly dị với chồng. Vì nàng vẫn còn hy vọng ở tình yêu của hai vợ chồng (nàng lấy chồng vì yêu để dần dần hiểu ra tình yêu và hôn nhân thật khác xa nhau)... Những lần chung chăn gối với chồng, nàng vẫn nghe ngóng động tĩnh của tâm hồn mình. Nhưng nàng chỉ thêm thất vọng. Nàng nghĩ có lẽ tại nàng quá lý tưởng. Phải chi nàng có một đứa con, có lẽ nàng sẽ không băn khoăn nhiều như hiện tại? Suy nghĩ tới, suy nghĩ lui, nàng chỉ thấy thêm rối mù...

Nàng rửa mặt, chải tóc, thay quần áo. Khi nàng bước ra ngoài hàng hiên của ngôi biệt thự cổ nằm quay mặt ra biển, một viên chuẩn úy trẻ đã ngồi đợi sẵn tại

cái ghế bành đặt tại một đầu hiên. Thấy nàng, gã đứng dậy và nàng nhận ra bên hông gã có đeo một khẩu súng lục. Gã tự giới thiệu:

– Tôi là chuẩn úy Tần. Thiếu tá cho tôi đến thay thế bác Nhâm đưa bà đi chơi, nếu bà muốn.

Thấy nàng tuy gật đầu nhưng mắt không rời khẩu súng lục gã đeo bên hông, Tần vội nói:

– Thiếu tá lưu ý tôi đem theo cái này để phòng hờ vậy thôi. Chắc bà có nghe tin về ba tù nhân vừa vượt ngục đêm qua?

Nàng khẽ gật đầu. Gã chuẩn úy tiếp:

– Nhưng chắc không có gì xảy ra đâu. Ban ngày tụi nó lo ẩn trốn mà. Thiếu tá nói bà hay đi tắm sớm, nên tôi qua đây

từ lúc 8 giờ. Thiếu tá có vẻ chăm sóc đến bà nhiều. Bà cần đi bây giờ?

Nàng lắc đầu. Nàng không thích lối gọi các tù nhân bằng hai chữ “tội nó”. Nàng không tin là họ có thể hung dữ đến thế. Vừa lúc đó, một can phạm mặc đồ bà ba trắng tiến ra khép nép hỏi nàng:

– Thưa bà, bà đừng điếm tâm? Nàng quay lại nhìn dáng hom hem khắc khổ của người đàn ông luống tuổi đã can tội trấn nước chết năm đứa con nhỏ vì giận vợ bỏ bê gia đình cách đây năm năm và bị tuyên án hai mươi năm khổ sai. Chồng nàng cho ông ta ra hầu hạ việc nhà vì ông ta hiền lành, có hạnh kiểm tốt. Nàng đáp:

– Thôi khỏi, bác Huân. Tôi muốn ra quán ngồi một chút, rồi sau đó lại thăm cha xứ. Cảm ơn bác nhé.

Người đàn ông quay vào nhà, sau khi dạ một tiếng nhỏ. Nàng có nghe chồng nàng kể ông ta ngỏ ý xin ở lại đảo dù sau này khi đã mãn hạn tù, vì hiện ông không còn ai là người thân thích trong đất liền nữa. Ông ta còn giữ bên mình bức ảnh chụp vợ chồng ông và năm đứa con, Đôi khi nàng bắt gặp ông ta ngồi nhìn hình gia đình hàng giờ. Những lúc đó, nàng thường lảng đi chỗ khác, dù nàng đang định tìm ông ta có việc.

– Vậy để tôi đánh xe đưa bà ra quán.

Viên chuẩn úy nói. Nàng đáp nhỏ “cảm ơn”, rồi bước xuống mấy bậc tam cấp xây bằng gạch đỏ đặt đúng theo chiều dài sát vào nhau, tiến ra phía cổng về phía chiếc xe díp đậu bên lề đường hẹp độ một thước với những thân cây bàng sù sù, lá đang chuyển sang màu đỏ ối. Chuẩn úy Tân theo sau. Gã đứng đợi

cho nàng lên xe rồi mới đi vòng ra đầu xe lên ngồi vào chỗ tay lái. Gã mở máy cho xe chạy. Quán nước nằm ở phía sau tòa nhà dùng để bày bán các đồ tiểu công nghệ do các cán phạm làm. Phải đi vòng ra sau tòa nhà phần đối diện với biển, mới vào được trong quán. Tòa nhà đó nằm không xa ngôi biệt thự nàng ở là mấy, chỉ độ vài chục thước.

Gã chuẩn úy đậu xe dưới tàn cây bàng. Gã đang do dự không biết nên cùng vào với nàng hay không. Nàng nói:

– Chuẩn úy vào dùng điểm tâm với tôi luôn? Cho có bạn.

Gã nói “cảm ơn bà”, rồi tắt máy xe và đi xuống, cùng với nàng bước vào quán.

Ngồi đối diện với gã, nàng đoán gã chỉ chừng hai mươi ba, hai mươi bốn,

bằng tuổi thằng em sinh viên của nàng. Thằng nhỏ có lẽ đang họp kín với các bạn để lo vụ tranh đấu lật đổ chế độ. Nàng hy vọng nếu cách mạng lật đổ được chế độ, thì cách mạng cũng có thể đem cái hơi hướm của mình đến hòn đảo khốn nạn này để đời sống lao tù nơi đây có cơ cải thiện cho thêm phần sáng sủa... Lẽ ra nàng nên có mặt ở Sài Gòn vào lúc này. Nàng tự trách mình chỉ nghĩ đến mình thôi. Nếu nàng có một cuộc sống gia đình hạnh phúc trong một xã hội đầy đầy những bất công, những thói nát, thì cái hạnh phúc đó liệu có trọn vẹn?

– Bà dùng chi ạ?

Lão chủ quán trông ra dáng một người thủy thủ đã về hưu. Lão hỏi nàng dù lão biết nàng đã rõ quán lão buổi sáng chỉ có độc món hủ tíu khô và cà phê, nước ngọt thôi.

– Ông cho tôi một tô hủ tíu và một ly cà phê sữa.

– Dạ. Còn chuẩn úy dùng chi?

Tân đáp gọn:

– Bác cho tôi cũng thế luôn.

– Nghe nói có ba tên mới vượt ngục đêm qua, phải không chuẩn úy? Tội nó thiệt ngu. Cụ Tổng sắp ra thăm đảo, đòi nào thiếu tá chịu để chúng thoát, chuẩn úy há?

Tân liếc nhìn nàng, ăm ừ cho xong chuyện với lão chủ quán. Nàng làm ra vẻ như không quan tâm đến câu chuyện của hai người, mắt nhìn ra đám can phạm gần như mình trần đang hè nhau kéo lưới bên cạnh bờ đá. Bác Nhâm, cũng là một can phạm, nhờ hạnh kiểm tốt được đưa ra làm tài xế, cho nàng hay họ là nhóm

can phạm chuyên lo về đánh cá, nhưng dĩ nhiên không được dùng thuyền và chỉ đánh cá quanh bờ thôi. Cá đánh được sẽ được dùng làm thức ăn cho các tù nhân. Ngư lợi như thế dĩ nhiên không được bao nhiêu, cũng như những ruộng vườn trên đảo do các tù nhân khai thác không đủ cung cấp rau cỏ cho các can phạm cũng như dân chúng. Đảo sống nhờ phần lớn vào những chuyến tàu tiếp tế của hải quân cứ nửa tháng một lần ghé qua đây. Nàng đã được chứng kiến cảnh tàu đến đậu bên bờ đá kia một lần. Từ sáng sớm, dân trong đảo đã kéo nhau ra đứng dọc theo kè đá. Họ hầu như không có bao nhiêu việc để làm mỗi ngày, trừ các tù nhân. Tàu hạ trước khi cập bến, đem lại cho đảo một bầu không khí vui nhộn tạm tạm để thay thế cho những ngày quá phẳng lặng và u uất. Sau đó là cảnh khuôn vác tấp nập từng bao gạo hay các hộp

thực phẩm, thuốc men v.v... Hôm sau tàu nhổ neo, trả lại cho đảo những ngày không thay đổi cũ.

– Bà sống ở trong đó quen, chắc ra ngoài này phải buồn lắm?

Nàng quay lại nhìn gã chuẩn úy trẻ, không đáp, mà hỏi lại:

– Thế còn chuẩn úy?

Bị hỏi đột ngột, gã chuẩn úy khẽ nhún vai:

– Lúc đầu, tưởng... tự vẫn đến nơi, nhất là mỗi ngày mỗi phải nhìn thấy các tù nhân. Riết rồi cũng quen đi...

– Chuẩn úy đổi ra đây lâu chưa?

– Được hai năm, thưa bà. Ngay sau khi ra trường. Cuộc: sống ở đây thật tù túng. Tôi đang vận động để xin đi đơn vị

tác chiến, ít ra ở đó còn có sự thay đổi. Nhưng tình hình trong ấy còn lung tung quá. Tôi nghe quân đội sắp đảo chính. Tôi nghĩ thế nào rồi cũng có đụng độ giữa quân đội với nhau, nên chờ... rồi sẽ tính vậy. Đánh nhau với Việt cộng thì còn chấp nhận được, chứ đánh nhau mình với mình...

– Chuẩn úy năm nay bao nhiêu rồi?

– Hai mươi bốn, thưa bà. Tôi đang học dở, vừa xong được cái tú tài đôi... Có nhiều cái làm tôi chán cuộc sống ở Sài Gòn... Mà thôi, hủ tít đây rồi, mới bà dùng kéo nguội.

Nàng nhận thấy gã chuẩn úy trẻ không hẳn tầm thường như nàng nghĩ. Lão chủ quán bê ra hai tô hủ tít còn bốc khói, miệng líu lo:

– Bà dùng đỡ... không may cho thiếu tá, đúng vào ngày bà ra đây lại phải bù đầu với mấy thằng mắc dịch!

Nàng không nói gì, lấy mớ đĩa trong ống ra so, đưa cho gã chuẩn úy một đôi và nàng lấy một đôi, còn lại bỏ trả vào ống. Lão chủ quán quay trở vào trong. Hai người ăn trong im lặng. Khí hậu ở đảo làm nàng thấy khỏe; song nàng vẫn cảm thấy có một cái gì không ổn, vướng víu. Cái không khí tù đày, nàng nghĩ. Phải, nếu đừng có cái không khí tù đày đó... Đảo thật đẹp với những rặng dương dài, những bãi cát trắng mịn và sạch, những triền núi đã bị thời gian và khí hậu soi mòn khắc thành những hình thể kỳ lạ, những con đường hiu hắt hai bên trồng bàng và những ngôi nhà cổ quét vôi trắng toát, ngôi nhà thờ cổ kính với tháp chuông cao ngó ra biển, phía xa

ngoài khơi những hòn đảo nhỏ nổi trên sóng nước mênh mang... Phải, nếu đừng có hình ảnh những đoàn tù nhân cam lạng rời trại vào buổi sáng và trở về vào buổi chiều tối, nếu đừng có những dãy tường cao dài trắng xóa của các trung tâm cải huấn...

– Bà biết ngày xưa nhà này được dùng làm chỗ làm việc của một kịch tác gia người Pháp chứ?

Gã chuẩn úy hỏi. Nàng nhấp một ngụm cà phê sữa, đáp:

– Có. Tôi có thấy tấm lắc gắn trên bức vách phía ngoài quán. Tôi không hề nghe tên ông ta từ trước...

– Tôi cũng vậy. Mình biết rất ít về nền kịch nghệ gần đây của Pháp... Dầu sao thì, tuy nghệ thuật là cái phải tách rời

ra khỏi các thành kiến chính trị, tôi vẫn nghĩ tấm lắc ấy cần phải được gỡ đi. Tuy nhiên, có nó ở đây cũng đỡ... buồn tình lắm.

Nàng tò mò nhìn gã chuẩn úy trẻ:

– Tại sao?

Gã nhoén miệng cười và nàng nhận thấy gã có nụ cười thật trẻ tho:

– Để tôi có chuyện mà nói với bà, ít ra là như vậy. Đỡ hỏi bịa chuyện. Những thằng sống ở đảo như chúng tôi, riết rồi hóa thành... thổ dân hết. Chán lắm... tôi nghe nói bà có học luật?

Đây là lần đầu tiên, dù đã ở đây non một tháng, nàng gặp gã. Vậy mà xem chừng gã biết khá nhiều về nàng. Nàng gật đầu, không đáp vì không muốn đi sâu vào câu chuyện.

– Chúng tôi ở ngoài này, nửa tháng mới được đọc báo nột lần, dĩ nhiên là báo cũ. Nhưng báo chỉ lúc này dường như bị bịt miệng khá kỹ... Còn đài phát thanh thì... dĩ nhiên, khỏi bàn...

Gã có vẻ ngập ngừng, nửa như muốn hỏi điều gì đó, nửa ngại ngần, lại thôi. Nàng chỉ nghe mà không bàn góp. Nàng chợt nhận ra thái độ sống ơ thờ bấy lâu của mình. Khác hẳn với hồi nàng còn là sinh viên. Cái gì đã thay đổi nếp sống của nàng đến như vậy? Đột nhiên nàng cảm thấy muốn trở lại cuộc sống cũ, cuộc sống tự do, không ràng buộc; hay ít ra được ngưng cái cuộc sống hiện tại nơi đây, để duyệt xét lại đời mình, trước khi nó hóa thành ù lì mãi mãi, trước khi đã quá muộn...

Thấy nàng lặng thinh, nên gã chuẩn úy cũng thôi luôn, gã ngồi hút thuốc và

ngó mông ra biển qua khung cửa sổ rộng hình vòng cung.

– Họ là những ai vậy?

Nàng đột ngột hỏi gã.

– Bà nói «họ» nào?

– Mấy người vượt ngục ấy. Xem ra chuẩn úy chẳng quan tâm đến vụ này?

Gã chuẩn úy chột cười một tiếng ngắn:

– À, kể ra thì đó kể như là một biến cố đối với cuộc sống ở đây. Nhưng họ làm sao thoát được với cái địa thế này! Tôi không mấy quan tâm đến vụ này thật. Bất quả chỉ là một cuộc vượt ngục. Hoặc họ sẽ thoát, hoặc họ sẽ bị bắt lại, hoặc họ sẽ bị cá mập ăn thịt... Tôi bận tâm đến nhiều điều khác hơn — chẳng

hạn như những gì đang xảy ra trong đất liền...

– Chuyện vượt ngục có thường xảy ra không?

– Rất ít. Từ dạo tôi ra đây đến giờ đây là vụ đầu tiên...

– Mà chuẩn úy cũng không quan tâm?

– Tôi nói lý do tại sao với bà rồi.

– Chồng tôi quyết tóm họ lại cho bằng được...

– Xiu lỗi, bà nói hay bà hỏi đấy ạ?...
Dầu sao, đó là trách nhiệm của thiếu tá. Tôi mừng, vì nhờ tài bắn súng của tôi, thiếu tá cử tôi qua hộ vệ bà thay, vì đi săn tù. Săn tù đầu cần bắn giỏi — chỉ cần đông và khéo, nhất là ở cái vị thế này.

– Chuẩn úy cũng không muốn đi săn tù?

– Tôi không thích làm bất cứ việc gì liên hệ đến việc đó. Bà dùng xong rồi chứ ạ? Bà muốn đi chơi đâu?

Nàng nhìn gã chuẩn úy trẻ, không đáp câu hỏi của gã, mà nói:

– Tôi có cậu em cũng bằng tuổi chuẩn úy. Nó còn là sinh viên. Chắc hiện đang tham gia cuộc tranh đấu. Nó làm vì khoái những trò chơi bí mật và nguy hiểm, hơn là vì một lý tưởng – dĩ nhiên cái này không phải là không có...

– À, vâng... Nếu không có cái thú phiêu lưu mạo hiểm, thì sự có lý tưởng là đổ bỏ bởi có thể vì sợ sệt, vì rụt rè, tôi nghĩ thế, để rút cục không dám làm gì cả để thực hiện cái lý tưởng đó. Cái khoái

đó gọi là tuổi trẻ đấy, thưa bà.

Một nụ cười mơ hồ thoảng nở trên môi nàng:

– Chuẩn úy cũng chịu khó... suy nghĩ nhỉ?

Gã nhún vai một cái nhẹ:

– Có lẽ tại tôi không có việc gì khác để làm... Tôi có biết một trong ba người vượt ngục...

– À, vâng?

– Thằng đó ngày xưa học cùng với tôi. Nó có mộng làm cách mạng. Hồi đó tôi cũng xuýt bị lôi cuốn vào nhóm tụi nó — tuổi trẻ mà, thưa bà. Sau tôi bất đồng với nó vì nó có khuynh hướng cộng sản. Nó sinh trưởng ở miền Nam. Cả gia đình nó đều có khuynh hướng

cộng sản. Với họ, cộng sản còn đẹp lắm, còn lý tưởng lắm... Còn tôi, tôi từ Bắc di cư vào để tránh cộng sản; nên tôi xa nó, xa gia đình nó, dù tôi được bố nó nhận làm con nuôi vì tôi vào đây có một thân một mình... Gã chuẩn úy ngưng lại, đốt thêm một điếu thuốc, rồi tiếp:

– Nó bị bắt, bị xử và bị đưa ra đây từ hồi nào tôi không hay, cho đến hôm tôi ra nhận đơn vị ngoài này, mới hay. Nó hơn tôi ba tuổi. Con người khá khí phách, nhưng cũng lý tưởng đến độ không tưởng...

Nàng nhìn gã, vẻ chờ đợi. Nhưng gã bỏ lửng câu chuyện, quay lại nhìn nàng, mỉm cười:

– Tôi cũng bị xúc động khi biết trong bọn vượt ngục có nó, như bà vậy. Có điều, tôi cảm thấy... xáo động quá đáng. Tôi rất

quý nó, thằng bạn người–anh kết–nghĩa ấy. Tôi đau lòng khi phải rời bỏ gia đình nó mà đi. Tôi nghĩ, kể từ đây mà đi, sẽ còn nhiều dịp để mà đau lòng nữa cho những người thanh niên Việt...

Ngưng một lát thật lâu, gã chuẩn ủy nói lảng sang chuyện khác.

– Tình hình trong ấy coi bộ đang lung tung lắm. Chắc «cụ ấy» chẳng ra thăm đảo như đã thông tri...

– Ai?

– Cụ Tổng thống thưa bà... Tôi không biết thiếu tá có nghĩ thế? Tuy nhiên thiếu tá vẫn cho xúc tiến thiết lập chương trình cho hai ngày ở đảo của «ông ấy». Bà có muốn đi xem ngôi nhà mát hiện đang được các tù nhân bên trại mộc cất không? Ở bãi Dương đằng kia...

Nàng cũng thấy muốn rời quán. Lúc đó vừa có thêm hai sĩ quan vừa bước vào. Họ chào nàng và bắt tay gã chuẩn úy. Gã chuẩn úy trả tiền dù nàng lên tiếng cản lại.

Hai người bước ra khỏi quán. Mặt trời đã lên cao soi ánh nắng chói chang xuống mặt biển và trên đám tù nhân đánh cá gần như ở trần đang kéo lưới vào bờ dưới sự giám thủ của hai người lính gờm súng.

Gã chuẩn úy đã lên xe. Nàng lên ngồi trên chiếc ghế bên tay mặt gã. Xe rồ máy rồi nhắm phía bãi Dương đi tới... Gió biển thổi tung mái tóc dài của nàng. Nàng nhìn cảnh vật xung quanh, nói nhỏ, nhưng đủ cho gã nghe tiếng:

– Hòn đảo này có nhiều chỗ thật đẹp. Chỉ phải nổi...

Gã đáp, mắt nhìn thẳng về phía trước:

– Vâng... Nhiều đêm mưa bão, tôi nằm trong phòng nghe mưa gió và biển động bên ngoài mà tưởng tượng là, biết đâu hòn đảo chẳng sẽ bị chìm xuống biển, hoặc trôi về một chỗ nào đó, có thể là bắc cực hay nam cực, hay giữa Thái Bình dương, chẳng hạn... Không còn liên hệ với Việt Nam. Không còn cai ngục và tù nhân. Chỉ có những con người với nhau... Nàng chợt cảm thấy thích thú:

– Tôi muốn có mặt trong câu chuyện tưởng tượng của chuẩn úy.

Gã cười lớn

– Như vậy là bà cũng thích phiêu lưu mạo hiểm nhỉ?

– Chắc tại tôi chưa già, tôi còn tuổi trẻ. Như hồi nãy chuẩn úy nhận xét về tinh tam phiêu lưu mạo hiểm của thằng em tôi. Nhưng mà... tôi có lý tưởng gì đây?

– Để xem...

Gã nói xong, cho xe rẽ vào con đường nhỏ dẫn xuống bãi Dương.

Giữa những thân cây dương cao gầy một vẻ bên bĩ đứng reo vô tư trong gió, một ngôi nhà vách phen đang được các tù nhân trại mộc xem xét lại lần cuối.

Trùng Dương

